

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/artykul/mit-tradycje-i-rzeczywistosc-materialna>

Mit, tradycje i rzeczywistość materialna

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Mit, tradycje i rzeczywistość materialna. Kruszwica. Od wczesnopiastowskiego grodu do zamku kazimierzowskiego.

Numer projektu: 1aH 15 0419 83

Kierownik projektu: dr hab. Wojciech Marek Dzeduszycki

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Praca naukowa finansowana w ramach projektu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego po nazwę „Narodowy program rozwoju humanistyki” w latach 2012-2015

Wykonawcy:

Instytut Historii UAM

Ośrodek Studiów Pradziejowych i Średniowiecznych, IAE PAN

Muzeum Archeologiczne Poznań

Muzeum Początków Państwa Polskiego

Instytut Historii UMCS Lublin

Instytut Archeologii UMK, Toruń

Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej

Narodowy Instytut Dziedzictwa, Pracownia w Trzebinach,

Instytut Architektury Tekstyliów Politechniki Łódzkiej

Ośrodek Badań nad Dawnymi Technologiami IAE PAN

Charakterystyka

Cel projektu

Szczególne uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe średniowiecznej Kruszwicy i regionu nadgoplańskiego spowodowały, że studia nad dziejami tego ośrodka zajmują ważną pozycję w historiografii Polski. Nakreślenie nowej wizji jego dziejów i ukazanie wyjątkowości w procesie tworzenia się państwowości polskiej, jest jednym z głównych celów projektu. Dotyczy to zwłaszcza okresu drugiej połowy X w., kiedy to wzniesiono gród wczesnopiastowski, trwający po późne średniowiecze i odgrywający ważną rolę w państwie. Wspominana w dziejach średniowiecznych kronikarzy Kruszwica, weszła do legendy o początkach dynastii Piastów. Jednym z celów projektu było poruszenie problematyki łączącej się z mitycznymi dziejami Polski, w których to legenda o zwycięstwie Piastów nad Popielem zajmowała poczesne miejsce. Ważnym celem projektu jest publikacja wielu unikatowych źródeł pozyskanych w trakcie trwających tutaj od ponad 65 lat badań archeologicznych. Ich opracowanie dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod badawczych, pozwoli na weryfikację wielu dotychczasowych ustaleń i również na sformułowanie nowych horyzontów badawczych. Dotyczą one początków państwa, powstawania struktur kościelnych, administracyjnych i gospodarczych. Ukazanie więc nieznanych dotąd aspektów średniowiecznej rzeczywistości poszerzy istniejącą dotąd wiedzę historyczną o formowaniu się duchowych i materialnych podstaw instytucji władzy i kultu. Służyć temu będą wyniki analiz różnorodnych kategorii źródeł i ich prezentacja w obrębie średniowiecznego i nowożytnego kontekstu kulturowego, rozpatrywanego na wielu poziomach poznania. Studia te obejmą oprócz źródeł pochodzących z wczesnopiastowskiego grodu, także relikty odkrytego w Kruszwicy XIVwiecznego zamku kazimierzowskiego. Zamek był końcowym etapem inwestycji piastowskich i ważną fortalicją w tej części Polski. Projektowane prace będą dotyczyć zarówno założeń architektonicznych budowli, jak i jego wyposażenia. Są to prace nowatorskie, gdyż problematyka łącząca się z systemami obronnymi tej części Kujaw nie była dotąd szerzej rozważana. Innym celem projektu jest podjęcie zagadnień dotyczących przekształceń przez człowieka środowiska przyrodniczego – w średniowieczu i w nowożytności. Ma to szczególne znaczenie w przypadku Czarnych Kujaw, gdzie bezpośrednia eksploatacja środowiska trwa nieprzerwanie od pradziejów. Jej intensyfikacja przypadła na czasy wznoszenia w 2 poł. X wieku grodu i trwale odcisnęła się na przemianach ekologicznych. Dlatego przeprowadzenie studiów nad tymi zagadnieniami uznano za konieczne. Końcowym etapem projektu będzie publikacja wielu nieznanych dotąd źródeł, materiałów archiwalnych i analiz specjalistycznych. Wniosą one nowe wartości poznawcze w

zakresie przemian kulturowych i przyrodniczych tej części Polski. Celem będzie więc udostępnienie społeczeństwu wielu nowych ustaleń dotyczących dziejów Polski piastowskiej, jak też publikacja danych, które będą stanowiły podstawę źródłową do dalszych rozważań naukowych..

Uzasadnienie badawczego charakteru projektu

Projekt posiada szczególne znaczenie dla rozważań nad początkami państwa polskiego i nad średniowieczem. Jego charakter badawczy polega m. in. na interdyscyplinarności projektowanych zamierzeń naukowych, a więc zastosowaniem różnorodnych metod poznawczych. Dotyczy to analizy źródeł pisanych, reliktyw materialnych i prac prowadzonych przez reprezentantów nauk ścisłych. Takie założenie metodyczne realizacji projektu pomocne będzie w weryfikacji istniejących dotąd danych, dotyczących dziejów Polski piastowskiej, jak też ustalenia nowych kierunków badań w tym zakresie. Charakter badawczy projektu widoczny jest w formowaniu różnorodnych zadań, które opracowywać będą zarówno historycy, jak i archeolodzy oraz przedstawiciele innych dyscyplin. Jego naukową merytoryczność określa też problematyka łącząca się z zagadnieniami dotąd szerzej nie poruszanymi w literaturze - z zakresu kultury duchowej, materialnej oraz antropologii kulturowej.

Charakterystyka planowanego wyniku

Zamierzonym wynikiem końcowym niniejszego projektu jest stworzenie podstaw pod interdyscyplinarną obszerną, dwutomową monografię średniowiecznej Kruszwicy. Będzie się składać z dwóch części, pierwsza dotyczyć będzie grodu, druga – zamku kazimierzowskiego. Będą to opracowania wynikające z analiz źródeł pisanych, reliktyw materialnych i analiz specjalistycznych wykonywanych przez wiele zespołów badawczych. Celem owej monografii będzie wzbogacenie istniejących już tradycji o nowe syntetyczne dane wynikające z poszczególnych prac zespołu. Założenia naukowe niniejszego projektu odpowiadają też kryteriom zawartym w programie modułu „Tradycja”. W ramach przyszłych działań utworzone zostaną zespoły badawcze, które poddadzą analizie całość materiałów źródłowych pochodzących z średniowiecznej Kruszwicy. Jest to materiał o pierwszorzędym znaczeniu dla przyszłych badań naukowych. Uzyskany wyniki przeprowadzonych prac wzbogacą w istotny sposób warsztat badawczy mediewistów. Będą też użyteczne dla przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych takich jak nauki przyrodnicze, materiałowznawstwo, antropologia kulturowa i innych i w trwały sposób wzbogacą tradycję społeczną.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	14.05.2020 12:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	14.05.2020 12:05
Liczba wyświetleń:	10